

Fremsat den 6. oktober 2021 af erhvervsministeren (Simon Kollerup)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v.

(Ophævelse af forbud mod teknisk bistand og indførelse af straffebestemmelse for ny kontrol med cyberovervågningsprodukter)

§ 1

I lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 9. juni 2011, som ændret ved § 21 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, § 3 i lov nr. 1716 af 27. december 2018 og lov nr. 1732 af 1. december 2020, foretages følgende ændringer:

1. § 1 a ophæves.

2. I § 2, stk. 6, ændres »udfører« til: »eksporterer«, og »Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse« ændres til: »Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse«.

3. I § 2, stk. 7, ændres »forbuddet efter § 1 a, stk. 1« til: »kravet om tilladelse til levering af teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse«.

4. I § 2 indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

»Stk. 8. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra

Erhvervsstyrelsen eksporterer cyberovervågningsprodukter, som ikke er opført på listen i bilag 1 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med intern undertrykkelse eller alvorlige krænkelse af internationale menneskerettigheder og den humanitære folkeret.«

Stk. 8-12 bliver herefter stk. 9-13.

5. § 2, stk. 11, der bliver stk. 12, affattes således:

»Stk. 12. Under dansk straffemyndighed hører overtrædelse af § 2, stk. 7, jf. artikel 8, stk. 1, om teknisk bistand i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret, var bosat i den danske stat eller havde lignende fast ophold her i landet, selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet.«

6. I 2, stk. 12, der bliver stk. 13, udgår »og overtrædelse af § 1 a, stk. 1,«.

§ 2

Loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Europa-Parlamentet og Rådet har vedtaget Forordning (EU) 2021/821 af 20. maj 2021 om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse (dual-use-forordningen). Forordningen er en omarbejdning af Rådets Forordning (EF) nr. 428/2009 af 5. maj 2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse.

Den nye dual-use-forordning medfører en række ændringer af eksportkontrollen i EU med produkter med dobbelt anvendelse, som gør det nødvendigt at foretage visse ændringer i lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (bemyndigelsesloven). Konkret drejer det sig om ophævelse af det nugældende forbud mod ydelse af visse typer teknisk bistand i bemyndigelsesloven, eftersom der indføres en bestemmelse om teknisk bistand i den nye dual-use-forordning, samt tilføjelse af straffebestemmelser for overtrædelse af en ny bestemmelse i forordningen om kontrol med eksport af cyberovervågningsprodukter, der kan anvendes til krænkelse af menneskerettigheder.

Formålet med lovforslaget er på den baggrund at konsekvensrette bemyndigelsesloven som følge af vedtagelsen af omarbejdningen af den tidligere dual-use forordning.

2. Lovforslagets baggrund

EU's tidligere dual-use-forordning er fra 2009, og EU-Kommissionen identificerede i 2016 et behov for at modernisere og effektivisere regelsættet. Rådet og Europa-Parlamentet nåede den 9. november 2020 til enighed om en omarbejdning af forordningen, som blev endeligt vedtaget den 20. maj 2021 med ikrafttrædelse den 9. september 2021. Omarbejdningen af forordningen har til formål at modernisere og styrke kontrollen med eksport af potentielt kritiske produkter ud af EU samt at harmonisere implementeringen og håndtævelsen af denne kontrol i EU. Med omarbejdningen introduceres bl.a. en ny kontrol med cyberovervågningsprodukter, der kan anvendes til krænkelse af menneskerettigheder samt et krav om tilladelse til levering af teknisk bistand i visse tilfælde.

3. Lovforslagets hovedpunkter

3.1. Ophævelse af forbud mod ydelse af teknisk bistand samt ændring af tilhørende straffebestemmelse

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Den danske bemyndigelseslov og udførselsbekendtgørelsen

De nationale regler for eksportkontrol med produkter med dobbelt anvendelse (»dual-use«) følger af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (bemyndigelsesloven) og den tilhørende bekendtgørelse nr. 712 af 5. juli 2019 om kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse og kontrol med ydelse af teknisk bistand (udførselsbekendtgørelsen). Disse nationale regler supplerer EU-forordningen på området (dual-use-forordningen), som beskrevet i afsnit 3.1.1.2.

Bemyndigelsesloven indeholder i § 1, stk. 1, en generel bemyndigelse for erhvervsministeren til at fastsætte bestemmelser om gennemførelse af EU's fælles handelspolitik og er bl.a. benyttet til at fastsætte administrative bestemmelser og straffebestemmelser.

Det fremgår af § 1 a i bemyndigelsesloven, at det er forbudt uden for EU at yde teknisk bistand vedrørende produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprængelgemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben. Forbuddet gælder ikke ydelse af teknisk bistand i de nærtstående lande, som er omfattet af EU's generelle eksporttilladelse EU001 (Australien, Canada, Japan, New Zealand, Norge, Schweiz (inkl. Liechtenstein), Storbritannien og USA), eller ydelse af teknisk bistand, der vedrører information, som er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning. Erhvervsministeren kan dog ud fra sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn dispensere fra forbuddet. Det fremgår endvidere i § 2, stk. 7, i bemyndigelsesloven, at forsætlig eller groft uagtsom overtrædelse af ovennævnte forbud straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Det fremgår desuden af § 2, stk. 11, at forbuddet i § 1 a uanset bestemmelserne i straffelovens §§ 6-9 hører under dansk straffemyndighed, når en række nærmere anførte betingelser er opfyldte.

Forbuddet i § 1 a blev indsat i bemyndigelsesloven i 2005 med henblik på at gennemføre en del af "Rådets fælles aktion af 22. juni 2000 vedrørende kontrol med teknisk bistand i forbindelse med visse former for militær endelig anvendel-

se” (2000/401/FUSP) i dansk ret. Bestemmelsen supplerer således dual-use-forordningen, som ikke hidtil har indeholdt bestemmelser om kontrol med levering af teknisk bistand uden for EU.

3.1.1.2. Det fælles EU-retsgrundlag for eksportkontrol med produkter med dobbelt anvendelse (dual-use-produkter)

Eksportkontrol med dual-use-produkter, dvs. produkter med både civil og militær anvendelse, bygger på et internationalt samarbejde i de fire internationale eksportkontrolregimer; Wassenaar Arrangementet (WA), Australia Group (AG), Missile Technology Control Regime (MTCR) og Nuclear Suppliers Group (NSG). Formålet med samarbejdet er at sikre, at eksport af dual-use-produkter ikke medvirker til udvikling eller spredning af masseødelæggelsesvåben. Samarbejdet har ligeledes til formål at forhindre, at der sker eksport af produkter, der helt eller delvis vil skulle anvendes militært af lande, der udgør en risiko for den internationale sikkerhed og stabilitet.

Indenfor EU er det internationale eksportkontrollsamarbejde formaliseret og forankret i Rådets forordning (EF) nr. 428/2009 af 5. maj 2009 om en fællesskabsordning for kontrol med udførsel, overførsel, mæglervirksomhed og transit i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, med senere ændringer (herefter dual-use-forordningen). Dual-use-forordningen fastlægger bl.a., hvilke dual-use-produkter, der er underlagt eksportkontrol, idet forordningens bilag 1, den såkaldte kontrolliste, indeholder de produkter samt den teknologi og software, der kræves eksporttilladelse til. Kontrollisten er en sammenstilling af de produkter, som de fire eksportkontrolregimer fastlægger som kontrollerede produkter.

EU-Kommissionen identificerede i 2016 et behov for opdatering og modernisering af dual-use-forordningen fra 2009. Efter langvarige forhandlinger nåede Rådet og Europa-Parlamentet i november 2020 til enighed om en omarbejdning af forordningen. Den nye omarbejdede forordning blev endeligt vedtaget den 20. maj 2021 og trådte i kraft den 9. september 2021.

Med den nye dual-use-forordning indføres bl.a. en ny bestemmelse i artikel 8, stk. 1, som fastsætter krav om tilladelse fra den kompetente myndighed (i Danmark Erhvervsstyrelsen) til levering af teknisk bistand i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, hvis leverandøren af myndigheden (Erhvervsstyrelsen) er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvist er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben og/eller militær endelig anvendelse, hvis køberlandet eller bestemmelseslandet er genstand for en international våbenembargo, dvs. et forbud fra EU eller FN mod at sælge eller eksportere våben og relateret materiel til landet.

Derudover indeholder artikel 8, stk. 2, krav om, at en

leverandør af teknisk bistand i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse skal meddele til myndigheden (Erhvervsstyrelsen), hvis leverandøren selv har kendskab til, at de pågældende produkter helt eller delvis er bestemt til en af de ovennævnte anvendelser. Myndigheden (Erhvervsstyrelsen) afgør herefter, om det er hensigtsmæssigt at kræve tilladelse til den pågældende tekniske bistand.

Kravet om tilladelse til teknisk bistand og meddelelsespligten finder dog ikke anvendelse, hvis den tekniske bistand leveres i et af de nærtstående lande (Australien, Canada, Island, Japan, New Zealand, Norge, Schweiz (inkl. Liechtenstein), Storbritannien og USA), har form af overførsel af oplysninger, der er til fri offentlig anvendelse eller til grundforskning, stilles til rådighed af en medlemsstats myndigheder, leveres til en medlemsstats væbnede styrker, er bestemt til et formål, der er nævnt i undtagelserne for produkter under missilteknologikontrolregimet (MTCR-teknologi) i bilag IV, eller er det minimum, der kræves til installation, drift, vedligeholdelse (eftersyn) eller reparation af de produkter, hvortil der er udstedt eksporttilladelse.

3.1.2. Erhvervsministeriets overvejelser

Det nugældende forbud mod levering af teknisk bistand i § 1 a i bemyndigelsesloven vedrører tilfælde, hvor der er risiko for anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, mens kravet i artikel 8 i den nye dual-use-forordning om tilladelse til levering af teknisk bistand i forbindelse med dual-use-produkter både vedrører disse tilfælde, men også tilfælde, hvor der er risiko for militær anvendelse i et land, der er omfattet af våbenembargo.

Den nye bestemmelse i artikel 8 i den nye dual-use-forordning indebærer således, at kontrollen med levering af teknisk bistand uden for EU udvides i forhold til kontrollen med teknisk bistand i henhold til det nugældende forbud i § 1 a i bemyndigelsesloven. Ligeledes udvides kontrollen med den nye bestemmelse om leverandørens meddelelsespligt til myndigheden (Erhvervsstyrelsen), hvis leverandøren af den tekniske bistand selv har kendskab til, at produkterne med dobbelt anvendelse helt eller delvis er bestemt til en af de ovennævnte anvendelser. Denne meddelelsespligt svarer imidlertid til en allerede gældende meddelelsespligt i både den gamle og den nye dual-use-forordning for så vidt angår eksport af dual-use-produkter, som ikke er opført på kontrollisten. Ifølge den gældende meddelelsespligt skal en eksportør af sådanne produkter således meddele myndigheden (Erhvervsstyrelsen), hvis eksportøren er bekendt med, at produkterne helt eller delvis er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller militær anvendelse i et land, der er underlagt en international våbenembargo. En virksomhed, der har aktiviteter vedrørende dual-use-produkter, har således allerede som led i sine processer for rettidig omhu ansvar for at undersøge, om der ved en konkret eksport er en eventuel risiko for disse anvendelser, og i givet fald at meddele dette til Erhvervsstyrelsen. Ligeledes har en leverandør af teknisk bistand efter det nugældende forbud i § 1 a ansvar for at undersøge, om den tekniske bi-

stand er bestemt til anvendelse i forbindelse med produkter, der skal bruges til masseødelæggelsesvåben.

I lyset af at dual-use-forordningen finder direkte anvendelse i medlemslandene, finder Erhvervsministeriet, at forbuddet i § 1 a i bemyndigelsesloven mod ydelse af teknisk bistand, hvor der er risiko for anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, af ordensmæssige hensyn bør ophæves.

Som en konsekvens af, at reglerne om teknisk bistand således fremover vil fremgå af dual-use-forordningen i stedet for af national ret, er der desuden behov for at ændre reglerne om sanktion for overtrædelse af de nævnte regler i bemyndigelseslovens § 2, stk. 7, samt reglen om dansk straffemyndighed i lovens § 2, stk. 11, således at disse fremover henviser til det nye krav om tilladelse i dual-use-forordningens artikel 8.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at forbuddet mod ydelse af teknisk bistand i § 1 a ophæves, samt at bestemmelserne i § 2, stk. 7 og 11, ændres. Det foreslås desuden, at § 2, stk. 12, om ransagning i sager om bl.a. overtrædelse af § 1 a, i bemyndigelsesloven ændres.

Den foreslåede ændring af bestemmelserne i § 2, stk. 7 og 11, for overtrædelse af § 1 a er en konsekvens af forslaget om at ophæve § 1 a og indførelsen af artikel 8 i den nye dual-use-forordning. Med den foreslåede ændring af § 2, stk. 7, sikres det, at overtrædelser af kravet om tilladelse i den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i dual-use-forordningen vil kunne straffes på tilsvarende måde som overtrædelser af § 1 a i den nugældende bemyndigelseslov.

Den foreslåede nyaffattelse af § 2, stk. 11, skal samtidig fastslå, at der også er dansk straffemyndighed for overtrædelser af den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i forordningen, selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet. Det betyder, at der uanset om der allerede er dansk straffemyndighed efter straffelovens §§ 6-9 a, også vil være dansk straffemyndighed i sager om overtrædelse af § 2, stk. 7, jf. artikel 8, stk. 1, i dual-use-forordningen, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret, var bosat i den danske stat eller havde lignende fast ophold her i landet, også selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet.

Den foreslåede ændring af § 2, stk. 12, om ransagning er ligeledes en konsekvens af ophævelsen af § 1 a og indførelsen af artikel 8 i den nye forordning. Ransagning kan allerede ske efter retsplejelovens regler, jf. § 2, stk. 7, og lovforslagets § 1, nr. 3, idet bestemmelsen hjemler fængselsstraf for overtrædelse af kravet om tilladelse til levering af teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i den nye dual-use-forordning.

De foreslåede ændringer af § 2, stk. 11 og 12, svarer til de nugældende bestemmelser om dansk straffemyndighed og ransagning i forbindelse med overtrædelser af § 1 a. Med

den foreslåede nyaffattelse af stk. 11, ændres bestemmelsen, således at henvisningen til bemyndigelseslovens § 1 a erstatte af en henvisning til den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 7, jf. dual-use-forordningens artikel 8. Den foreslåede affattelse af bestemmelsen er blot udtryk for en sproglig præcisering, hvorved det tydeliggøres, at straffelovens §§ 6-9 a gælder ved siden af bestemmelsen, og at bestemmelsen således er et supplement til de almindelige bestemmelser om dansk straffemyndighed. Der er således ikke med forslaget i øvrigt tiltænkt en ændring af retstilstanden i forhold til, hvornår en overtrædelse vil være undergivet dansk straffemyndighed, sammenlignet med, hvad der indtil den 9. september 2021 gjaldt for overtrædelser af bemyndigelseslovens § 1 a. Der henvises i øvrigt til lovbemærkningerne herom til forslag til ændring af bemyndigelsesloven, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 887 ff.

3.1.4. Om retstilstanden i perioden mellem forordningens ikrafttrædelse den 9. september 2021 og tidspunktet for ikrafttrædelsen af nærværende lovforslag

Den omarbejdede dual-use-forordning trådte i kraft den 9. september 2021, mens nærværende ændringslov, hvorved det bl.a. foreslås at ophæve bemyndigelseslovens § 1 a samt at foretage en række ændringer i lovens § 2, stk. 7 og stk. 11 (der bliver stk. 12), først vil kunne træde i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende, jf. lovforslagets § 2. Dette medfører, at der i perioden fra den 9. september 2021 og indtil ændringslovens ikrafttrædelse vil være bestemmelser om teknisk bistand i både artikel 8 i forordningen og i § 1 a i bemyndigelsesloven. I denne periode vil forordningen have forrang for den nationale lovgivning, og forordningens artikel 8 vil således fortrænge den gældende bemyndigelseslovs § 1 a. Dette vil medføre, at heller ikke de gældende bestemmelser i bemyndigelseslovens § 2, stk. 7 og 11, der begge henviser til lovens § 1 a, vil være anvendelige i perioden. Gerninger, som indtil den 9. september 2021 ville kunne straffes efter bemyndigelseslovens § 2, stk. 7, jf. § 1 a, stk. 1, vil efter denne dato ikke kunne straffes efter de nævnte bestemmelser. Sådanne gerninger vil i stedet udgøre en overtrædelse af dual-use-forordningens artikel 8.

Overtrædelser af dual-use-forordningens artikel 8 vil fra ikrafttrædelsen af nærværende lovforslag kunne straffes efter bemyndigelseslovens § 2, stk. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 3. I perioden mellem den 9. september 2021 indtil ikrafttrædelsen af nærværende lovforslag vil overtrædelser af forordningens artikel 8 kunne straffes efter den gældende bemyndigelseslovs § 2, stk. 3, der dog alene hjemler bødestraf. At bestemmelsen alene hjemler bødestraf vil have betydning for, hvilke strafprocessuelle indgreb politiet vil kunne anvende i forbindelse med efterforskning af overtrædelser i perioden. Der vil således ikke kunne anvendes sådanne strafprocessuelle indgreb, som efter retsplejelovens regler alene kan anvendes i sager om overtrædelser, der efter loven kan medføre fængselsstraf.

I den gældende bemyndigelseslovs § 2, stk. 12, findes en særlig bestemmelse om ransagning i sager om overtrædelse af lovens § 1 a, stk. 1. Idet dual-use-forordningens artikel

8 efter den 9. september 2021 fortrænger bemyndigelseslovens § 1 a, er lovens § 2, stk. 12, ikke anvendelig for så vidt angår gerninger, der indtil den 9. september 2021 kunne straffes efter bemyndigelseslovens § 2, stk. 7, jf. § 1 a, stk. 1, og som efter denne dato og frem til ikrafttrædelsen af nærværende lovforslag alene kan straffes efter bemyndigelseslovens § 2, stk. 3, jf. dual-use-forordningens artikel 8.

For at begrænse den tidsmæssige udstrækning af overgangsperioden mest muligt foreslås, at loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende. Der er således tale om en fravigelse af de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet regulering, jf. Erhvervsministeriets Vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger. Det er vurderingen, at hensynet til overholdelsen af Danmarks EU-retlige forpligtelser tilsiger, at loven bør træde i kraft hurtigst muligt.

3.2. Straffebestemmelse for overtrædelse af bestemmelse om kontrol af cyberovervågningsprodukter, der kan anvendes til krænkelse af menneskerettigheder

3.2.1. Gældende ret

3.2.1.1. Den danske bemyndigelseslov

Det fremgår af § 2, stk. 6, i bemyndigelsesloven, at den, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra Erhvervsstyrelsen eksporterer et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på kontrollisten i bilag 1 til EU's dual-use forordning, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år. Denne straffebestemmelse vedrører således den såkaldte catch-all-bestemmelse vedrørende masseødelæggelsesvåben, jf. artikel 4, stk. 1, i dual-use-forordningen, som beskrevet i afsnit 3.2.1.2.

3.2.1.2. Det fælles EU-retsgrundlag for eksportkontrol med produkter med dobbelt anvendelse (dual-use-produkter)

Som beskrevet under afsnit 3.1.1.2, stiller dual-use-forordningen krav om tilladelse til eksport af produkter med dobbelt anvendelse, som er opført i kontrollisten i bilag 1 til forordningen. Udover kontrollen med produkter på kontrollisten, indeholder dual-use-forordningen desuden bestemmelser i artikel 4, som stiller krav om tilladelse til eksport af produkter med dobbelt anvendelse, som ikke er opført i kontrollisten, hvis eksportøren af den kompetente myndighed (i Danmark Erhvervsstyrelsen) er blevet gjort bekendt med, at produktet helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller militær anvendelse i et land, der er omfattet af en våbenembargo. Derudover er der krav om orientering af den kompetente myndighed (Erhvervsstyrelsen), hvis en eksportør selv har kendskab til, at en eksport af ikke-listede produkter med dobbelt anvendelse helt eller delvis er bestemt til en af de ovennævnte anvendelser. Erhvervsstyrelsen afgør herefter, om det er hensigtsmæssigt at kræve tilladelse til den pågældende eksport.

Bestemmelserne i artikel 4 kaldes typisk catch-all-bestemmelserne, idet kontrollen skal fungere som en ekstra sikkerhed, så eksport af produkter, som ikke er opført på kontrollisten, men som alligevel kan finde en uønsket anvendelse uden for EU, forebygges.

Med den nye dual-use-forordning indføres en ny catch-all-bestemmelse i artikel 5, stk. 1, som stiller krav om tilladelse til eksport af cyberovervågningsprodukter, som ikke er opført på kontrollisten, hvis eksportøren af den kompetente myndighed (i Danmark Erhvervsstyrelsen) er gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med intern undertrykkelse og/eller alvorlige krænkelse af internationale menneskerettigheder og den humanitære folkeret. På tilsvarende måde som catch-all-bestemmelserne i artikel 4, indføres også i artikel 5, stk. 2, et krav om orientering af myndigheden (Erhvervsstyrelsen), hvis en eksportør i henhold til sin procedure for passende omhu selv har kendskab til en risiko for denne type anvendelse af cyberovervågningsprodukter, som eksportøren agter at eksportere. Erhvervsstyrelsen skal i disse tilfælde ligeledes afgøre, hvorvidt der kræves tilladelse til eksporten.

Det fremgår endvidere af dual-use-forordningens artikel 25, stk. 1, at hver medlemsstat træffer passende foranstaltninger til at sikre, at forordningens bestemmelser anvendes korrekt. Medlemsstaterne fastsætter navnlig, hvilke sanktioner der skal benyttes i tilfælde af overtrædelse af forordningen og af de bestemmelser, der vedtages til dens anvendelse. Sanktionerne skal være effektive, stå i rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning.

3.2.2. Erhvervsministeriets overvejelser

I henhold til artikel 25, stk. 1, i dual-use-forordningen, påhviler det medlemsstaterne at fastsætte sanktioner i tilfælde af overtrædelse af forordningens bestemmelser. I lyset af dette finder Erhvervsministeriet det nødvendigt at indføre straffebestemmelser for overtrædelser af den nye catch-all-bestemmelse for kontrol med cyberovervågningsprodukter, der kan anvendes til krænkelse af menneskerettighederne. Det vurderes i den forbindelse passende at anvende den samme strafferamme som den strafferamme, der gælder for overtrædelser af catch-all-bestemmelserne vedrørende kontrol med produkter med dobbelt anvendelse, der kan anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben.

Tilsvarende den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8 i den nye dual-use-forordning, vil det ligeledes i perioden fra den 9. september 2021 indtil vedtagelsen af lovforslaget ikke fremgå af bemyndigelsesloven, at den nye bestemmelse om kontrol med cyberovervågningsprodukter er omfattet af straffebestemmelsen i bemyndigelsesloven. Denne periode er begrænset mest muligt ved at fravige fra de fælles ikrafttrædelsesdatoer, således at lovforslaget træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende. Dette vurderes hensigtsmæssigt, idet den foreslåede ordning følger af Danmarks EU-retlige forpligtelser.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der i bemyndigelseslovens § 2 indføres en ny straffebestemmelse som et nyt stk. 8 for overtrædelser af den nye catch-all-bestemmelse for cyberovervågningsprodukter, der kan anvendes til krænkelse af menneskerettighederne, som svarer til straffebestemmelsen i § 2, stk. 6, for overtrædelser af de eksisterende catch-all-bestemmelser vedrørende produkter med dobbelt anvendelse, der kan anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben.

Den foreslåede § 2, stk. 8, vil medføre, at danske eksportører, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra Erhvervsstyrelsen eksporterer cyberovervågningsprodukter, som ikke er opført på kontrollisten, men som helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med intern undertrykkelse og/eller krænkelse af menneskerettigheder, kan straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre begrænsede merudgifter på Justitsministeriets område, som forventes at kunne holdes inden for Justitsministeriets egen ramme. For så vidt angår ophævelsen af forbuddet mod ydelse af teknisk bistand i bemyndigelsesloven, sker dette af ordensmæssige hensyn som følge af den nye bestemmelse om teknisk bistand i den nye dual-use-forordning. Det nuværende forbud i bemyndigelsesloven er betinget af en risiko for anvendelse af den tekniske bistand i forbindelse med masseødelæggelsesvåben. Det nye tilladelseskrav i dual-use-forordningen er betinget af en risiko for anvendelse af den tekniske bistand i forbindelse med masseødelæggelsesvåben og/eller militære formål i et land, der er underlagt en international våbenembargo. Processen for Erhvervsstyrelsens afklaring af, hvorvidt en tilladelse er påkrævet, vil dog være identisk med den nuværende proces for afklaring af, om en konkret ydelse af teknisk bistand er forbudt i henhold til det nuværende nationale forbud. Udvidelsen af kontrollen vil derfor ikke medføre nævneværdige yderligere byrder for det offentlige, da kontrollen i alt væsentligt svarer til den kontrol, der hidtil har været ført i henhold til det nugældende forbud. Det samme gælder i forhold til det nye krav om leverandørens meddelelsespligt i visse tilfælde, hvor Erhvervsstyrelsen vil skulle afgøre, om der skal kræves tilladelse til den pågældende tekniske bistand.

Det vurderes desuden, at lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv., idet den nye straffebestemmelse for den nye catch-all-bestemmelse for cyberovervågningsprodukter kun vil være aktuel for eventuelle virksomheder, der overtræder denne bestemmelse. Straffebestemmelsen vil desuden være tilsvarende den, der allerede gælder for overtrædelse af den eksisterende catch-all-bestemmelse for dual-use-produkter i forbindelse med masse-

ødelæggelsesvåben. Ophævelsen af forbuddet mod teknisk bistand i bemyndigelsesloven vil ikke få konsekvenser for erhvervslivet mv., idet forbuddet erstattes af et nyt krav om tilladelse til teknisk bistand i den nye forordning. Processen for en dansk virksomhed i forhold til at identificere, hvorvidt en ydelse af teknisk bistand er omfattet af krav om tilladelse i den nye dual-use-forordning, vil være den samme som processen for vurdering af, om den samme ydelse vil være omfattet af det nuværende forbud i bemyndigelsesloven. Selvom forbuddet i bemyndigelsesloven kun omfatter tilfælde, hvor der er risiko for anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, og det nye krav om tilladelse udover dette også omfatter tilfælde, hvor der er risiko for militær anvendelse i lande, der underlagt international våbenembargo, vil denne udvidelse af kontrollen dog ikke medføre yderligere byrder for erhvervslivet, da virksomhederne i begge tilfælde ved et såkaldt kundetjek hos Erhvervsstyrelsen vil blive underrettet om, hvorvidt der kræves tilladelse til den konkrete tekniske bistand. I forbindelse med et kundetjek undersøges det således allerede, om der er kritiske oplysninger om en konkret kunde både i relation til masseødelæggelsesvåben og militær anvendelse i lande med våbenembargo. Praksis vil således være uændret trods udvidelsen af kontrollen med det nye krav i forordningen. Den nye bestemmelse i dual-use-forordningen om leverandørens meddelelsespligt i visse tilfælde vurderes desuden ikke at medføre nævneværdige byrder for erhvervslivet. Meddelelsespligten gælder således kun i tilfælde, hvor leverandøren selv er bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvis er bestemt til enten anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller militær anvendelse i et land, der er underlagt en international våbenembargo. Erhvervsstyrelsen vil også i disse tilfælde ved et kundetjek kunne afgøre, hvorvidt der skal kræves tilladelse til den tekniske bistand.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget sikrer, at bestemmelsen om forbud mod teknisk bistand i § 1 a i den danske bemyndigelseslov af ordensmæssige hensyn ophæves i lyset af den nye bestemmelse om krav om tilladelse til teknisk bistand i dual-use-forordningens artikel 8. Indtil bestemmelsen ophæves, vil bestemmelsen om teknisk bistand i dual-use-forordningen som følge af EU-rettens forrang fortrænge bemyndigelseslovens § 1 a, jf. de almindelige bemærkninger afsnit 3.1.4.

Med de foreslåede ændringer af straffebestemmelsen i lo-

vens § 2, stk. 7, og straffemyndighedsbestemmelsen i § 2, stk. 11 (der bliver stk. 12), sikres endvidere, at Danmark lever op til sin forpligtelse efter dual-use-fordningens artikel 25, stk. 1, hvorefter hver medlemsstat træffer passende foranstaltninger til at sikre, at forordningens bestemmelser anvendes korrekt, herunder ved at gennemføre effektive sanktioner for overtrædelse af forordningens bestemmelser.

Lovforslaget går ikke videre, end hvad dual-use-forordningen tilsiger, hvorfor der ikke er tale om overimplementering.

10. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 28. maj 2021 til den 9. juli 2021 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet
 Advokatsamfundet
 Arbejderbevægelsens Erhvervsråd
 Danish Export Association
 Dansk Erhverv
 Dansk Industri
 Dansk Institut for Internationale Studier
 Dansk Institut for Menneskerettigheder
 Dansk Transport og Logistik
 Danske Advokater

Danske Maritime
 Danske Rederier
 Danske Speditører
 Datatilsynet
 Den Danske Dommerforening
 Domstolsstyrelsen
 EKF – Danmarks Eksportkredit
 Finans Danmark
 Finansforbundet – Forsvarets Efterretningstjeneste
 Færøernes Landsstyre
 Grønlands Selvstyre
 Landbrug og Fødevarer
 OXFAM IBIS
 Politiets Efterretningstjeneste
 Rigsombuddet på Færøerne
 Rigsombudsmanden i Grønland
 Rigsadvokaten
 Rigspolitichefen
 Rigsrevisionen
 SMVdanmark
 Statsadvokaturen for Særlig Økonomisk Kriminalitet

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/ Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre begrænsede merudgifter på Justitsministeriets område, som forventes at kunne holdes inden for Justitsministeriets egen ramme.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget supplerer dual-use-forordningen, idet lovforslaget i henhold til artikel 25, stk. 1, i forordningen indeholder straffebestemmelser for overtrædelse af de nye bestemmelser i forordningen for kontrol med levering af teknisk bistand og eksport af cyberovervågningsprodukter.	

Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	X Nej

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

I henhold til § 1 a er det forbudt uden for EU at yde teknisk bistand vedrørende produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.1.1 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås, at § 1 a i lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. ophæves.

Ophævelse af bestemmelsen foreslås som følge af, at EU har vedtaget en ny, omarbejdet dual-use-forordning, som bl.a. indeholder en ny bestemmelse med krav om tilladelse til levering af teknisk bistand i forbindelse med dual-use-produkter, hvor der er risiko for anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben og/eller militær anvendelse i et land, der er omfattet af en våbenembargo. Den nye bestemmelse om teknisk bistand i dual-use-forordningen indebærer, at kontrollen med levering af teknisk bistand uden for EU udvides i forhold til kontrollen med teknisk bistand i henhold til det nugældende forbud i § 1 a i bemyndigelsesloven. Den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i dual-use-forordningen omfatter således også krav om tilladelse til levering af teknisk bistand i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, hvis leverandøren af myndigheden (Erhvervsstyrelsen) er blevet gjort bekendt med, at de pågældende produkter helt eller delvist er eller kan være bestemt til militær endelig anvendelse, hvis køberlandet eller bestemmelseslandet er genstand for en international våbenembargo.

Den nye bestemmelse om teknisk bistand i dual-use-forordningen indebærer således kontrol med levering af teknisk bistand uden for EU i forbindelse med dual-use-produkter, hvor der er risiko for anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, hvilket svarer til den nugældende kontrol i § 1 a i bemyndigelsesloven. Derudover vil den nye bestemmelse i artikel 8 også omfatte kontrol med teknisk bistand, hvor der er risiko for militær anvendelse i et land, der er omfattet af en våbenembargo. Ligeledes udvides kon-

trollen med den nye bestemmelse i artikel 8, stk. 2, om leverandørens meddelelsespligt til myndigheden (Erhvervsstyrelsen), hvis leverandøren af den tekniske bistand selv har kendskab til, at produkterne med dobbelt anvendelse helt eller delvis er bestemt til en af de ovennævnte anvendelser.

Den nye bestemmelse om teknisk bistand i dual-use-forordningen vil således medføre en udvidelse af omfanget af kontrol med teknisk bistand i forhold til den kontrol, der hidtil har været ført i henhold til det nugældende forbud i § 1 a i bemyndigelsesloven. Denne udvidelse af kontrollen vil dog i praksis i alt væsentligt svare til den kontrol, der hidtil har været ført i henhold til det nugældende forbud i § 1 a i bemyndigelsesloven. Leverandører af teknisk bistand vil således ved et såkaldt kundetjek hos Erhvervsstyrelsen blive underrettet om, hvorvidt det efter den nugældende bestemmelse i § 1 a, vil være forbudt at levere den pågældende tekniske bistand. På samme måde vil leverandører af teknisk bistand efter den nye bestemmelse i artikel 8, stk. 1, ved et kundetjek i Erhvervsstyrelsen blive underrettet om, hvorvidt der kræves tilladelse til den konkrete tekniske bistand. I forbindelse med et kundetjek undersøges det allerede, om der er kritiske oplysninger om en konkret kunde både i relation til masseødelæggelsesvåben og militær anvendelse i lande, der er omfattet af en våbenembargo. Praksis vil således være uændret trods udvidelsen af kontrollen med det nye krav i forordningen.

Det nye krav i artikel 8, stk. 2, om leverandørens meddelelsespligt indebærer en yderligere forpligtelse for virksomhederne i visse tilfælde. Meddelelsespligten gælder dog kun i tilfælde, hvor leverandøren selv er bekendt med, at de pågældende produkter er bestemt til anvendelse i forbindelse med masseødelæggelsesvåben eller til militære formål i et land, der er omfattet af en våbenembargo. Erhvervsstyrelsen vil også i disse tilfælde ved et kundetjek kunne undersøge, om der er kritiske oplysninger om den konkrete kunde, og afgøre, om der skal kræves tilladelse til den pågældende tekniske bistand.

Med forslaget sikres det, at bemyndigelseslovens bestemmelser om teknisk bistand af ordensmæssige hensyn ophæves som følge af den nye bestemmelse om teknisk bistand i den nye dual-use-forordning

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det følger af § 2, stk. 6, at med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra økonomi- og erhvervsministeren udfører et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på listen i bilag

1 til Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Det foreslås, at § 2, stk. 6, konsekvensrettes, så benævnelsen ”udfører”, ændres til ”eksporterer” i overensstemmelse med den nye dual-use-forordning, samt at titlen på Rådets forordning ligeledes ændres, så titlen benævnes Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, i overensstemmelse med titlen på den nye, omarbejdede dual-use-forordning.

De foreslåede ændringer har derfor alene til formål at sikre overensstemmelse mellem benævnelsen af en eksport i bemyndigelsesloven og den nye dual-use-forordning samt at opdatere henvisningen til dual-use-forordningen i bemyndigelsesloven, så titlen stemmer overens med titlen på den nye forordning, som trådte i kraft den 9. september 2021.

Til nr. 3

Det følger af § 2, stk. 7, at med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbuddet efter § 1 a, stk. 1.

Det foreslås at § 2, stk. 7, ændres, så henvisningen til den nuværende bestemmelse om teknisk bistand i § 1 a, stk. 1, udgår og erstattes af en henvisning til den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i den nye dual-use-forordning.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at den nuværende bestemmelse om teknisk bistand i § 1 a foreslås ophævet samt indførelsen af den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8 i den nye dual-use-forordning, jf. bemærkningerne til nr. 1, hvorfor den tilhørende straffebestemmelse ligeledes bør ændres. Med den foreslåede henvisning til den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i den nye dual-use-forordning sikres det samtidig, at overtrædelse af kravet om tilladelse til teknisk bistand i visse situationer, jf. artikel 8, stk. 1, i den nye dual-use-forordning, vil kunne straffes på tilsvarende måde som overtrædelse af den nugældende bestemmelse om teknisk bistand i § 1 a.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Det følger af § 2, stk. 6, at med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra økonomi- og erhvervsministeren udfører et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på listen i bilag 1 til Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvis er el-

ler kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

Det foreslås at indsætte et nyt § 2, stk. 8, hvorved med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra Erhvervsstyrelsen eksporterer visse cyberovervågningsprodukter, som ikke er opført på listen i bilag 1 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med intern undertrykkelse og/eller alvorlige krænkelse af internationale menneskerettigheder og den humanitære folkeret.

Forslaget om indsættelse af et nyt § 2, stk. 8, vil sikre, at der fastsættes straffebestemmelser for overtrædelser af den nye bestemmelse i artikel 5, stk. 1, i den nye dual-use-forordning om eksportkontrol med cyberovervågningsprodukter. Forslaget indebærer samtidig, at der fastsættes samme strafferamme for overtrædelse af bestemmelsen om kontrol med cyberovervågningsprodukter, som den strafferamme, der gælder for overtrædelser af catch-all-bestemmelserne vedrørende kontrol med produkter med dobbelt anvendelse, der kan anvendes i forbindelse med masseødelæggelsesvåben, jf. bemyndigelseslovens § 2, stk. 6.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 og 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det følger af bemyndigelseslovens § 2, stk. 11, at uanset bestemmelserne i straffelovens §§ 6-9 hører overtrædelse af forbuddet i § 1 a dog under dansk straffemyndighed, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret, var bosat i den danske stat eller havde lignende fast ophold her i landet, selv om handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde.

Det foreslås, at § 2, stk. 11, der bliver stk. 12, om dansk straffemyndighed i relation til overtrædelse af forbuddet om teknisk bistand i § 1 a ændres. Den foreslåede ændring er en konsekvens af forslaget om at ophæve § 1 a, samt indførelsen af den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8 i den nye dual-use-forordning. Forslaget vil således medføre, at stk. 11, der bliver stk. 12, ændres, samtidig med at § 1 a ophæves.

Den foreslåede nyaffattelse af § 2, stk. 11, der bliver stk. 12, skal samtidig fastslå, at der også er dansk straffemyndighed for overtrædelser af den nye bestemmelse om teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i forordningen, selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet. Det betyder, at der uanset om der allerede er dansk straffemyndighed efter straffelovens §§ 6-9 a, også vil være dansk straffemyndighed i sager om overtrædelse af § 2, stk. 7, jf. artikel

8 i dual-use-forordningen, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret, var bosat i den danske stat eller havde lignende fast ophold her i landet, også selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet. Den foreslåede ændring af stk. 11, der bliver stk. 12, er en konsekvens af de nye regler om teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i den nye dual-use-forordning og ophævelsen af § 1 a i bemyndigelsesloven. Med den foreslåede nyaffattelse ændres bestemmelsen således, at henvisningen til bemyndigelseslovens § 1 a erstattes af en henvisning til den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 7, jf. dual-use-forordningens artikel 8. Den foreslåede affattelse af bestemmelsen er blot udtryk for en sproglig præcisering, hvorved det tydeliggøres, at straffelovens §§ 6-9 a gælder ved siden af bestemmelsen, og at bestemmelsen således er et supplement til de almindelige bestemmelser om dansk straffemyndighed. Der er således ikke med forslaget i øvrigt tiltænkt en ændring af retstilstanden i forhold til, hvornår en overtrædelse vil være undergivet dansk straffemyndighed, sammenlignet med, hvad der indtil den 9. september 2021 gjaldt for overtrædelser af bemyndigelseslovens § 1 a. Der henvises i øvrigt til lovbemærkningerne herom til forslag til ændring af bemyndigelsesloven, jf. Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 887 ff.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Bemyndigelseslovens § 2, stk. 12, indeholder en hjemmel til ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 1, stk. 1, og overtrædelse af § 1 a, stk. 1, i overensstemmelse med retsplejelovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.

Det foreslås, at § 2, stk. 12, der bliver stk. 13, ændres, så henvisningen til overtrædelser af § 1 a, stk. 1, udgår. For en nærmere beskrivelse af gældende ret henvises til pkt. 3.1.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

Forslaget er en konsekvens af ophævelsen af § 1 a og indførelsen af artikel 8 i den nye forordning. Ransagning kan allerede ske efter retsplejelovens regler, jf. § 2, stk. 7, og lovforslagets § 1, nr. 3, idet bestemmelsen hjemler fængselsstraf for overtrædelse af kravet om tilladelse til levering af teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i den nye dual-use-forordning.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft ved bekendtgørelse i Lovtidende.

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, da hovedloven ikke gælder for Færøerne og Grønland samt ikke indeholder anordningshjemmel.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 635 af 9. juni 2011, som ændret ved § 21 i lov nr. 1231 af 18. december 2012, § 3 i lov nr. 1716 af 27. december 2018 og lov nr. 1732 af 1. december 2020, foretages følgende ændringer:

§ 1 a. Det er forbudt uden for Den Europæiske Union at yde teknisk bistand, jf. stk. 2 og 3, der er bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske, radiologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer, eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben, jf. dog stk. 4 og 5.

Stk. 2. Forbuddet i stk. 1 gælder kun teknisk bistand vedrørende produkter og teknologi, der skal kontrolleres efter Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse.

Stk. 3. Teknisk bistand omfatter enhver form for bistand i forbindelse med reparation, udvikling, fremstilling, samling, prøvning, vedligeholdelse eller enhver anden form for teknisk service. Teknisk bistand kan tage form af instruktion, oplæring, overførsel af driftskendskab eller konsulent-service.

Stk. 4. Forbuddet i stk. 1 omfatter ikke:

1) Ydelse af teknisk bistand i de nærtstående lande, som efter Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse er omfattet af EU's fællesskabsudførelstilladelse.

2) Ydelse af teknisk bistand, der har form af overførsel af information, der er frit tilgængelig for offentligheden, eller som vedrører grundforskning.

Stk. 5. Økonomi- og erhvervsministeren kan ud fra sikkerhedspolitiske, humanitære eller andre beskyttelsesværdige hensyn dispensere fra forbuddet i stk. 1.

§ 2

Stk. 1-5

Stk. 6. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra økonomi- og erhvervsministeren udfører et produkt med dobbelt anvendelse, som ikke er opført på listen i bilag 1 til Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan væ-

1. § 1 a ophæves.

2. I § 2, *stk. 6*, ændres »udfører« til: »eksporterer«, og »Rådets forordning om en fællesskabsordning for kontrol med udførslen af produkter og teknologi med dobbelt anvendelse« ændres til: »Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse«.

re bestemt til anvendelse i forbindelse med udvikling, fremstilling, håndtering, anvendelse, vedligeholdelse, oplagring, sporing, identificering eller spredning af kemiske, biologiske eller nukleare våben eller andre nukleare sprænglegemer eller til udvikling, fremstilling, vedligeholdelse eller oplagring af missiler, der kan fremføre sådanne våben.

§ 2

Stk. 1-6

Stk. 7. Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt overtræder forbuddet efter § 1 a, stk. 1.

§ 2

Stk. 1-10

Stk. 11. Uanset bestemmelserne i straffelovens §§ 6-9 hører overtrædelse af forbuddet i § 1 a dog under dansk straffemyndighed, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret, var bosat i den danske stat eller havde lignende fast ophold her i landet, selv om handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen i det pågældende statsområde.

Stk. 12. Ransagning i sager om overtrædelse af bestemmelser, der er fastsat i medfør af § 1, stk. 1, og overtrædelse af § 1 a, stk. 1, kan ske i overensstemmelse med retsplejeloovens regler om ransagning i sager, som efter loven kan medføre fængselsstraf.

3. § 2, stk. 7, ændres »forbuddet efter § 1 a, stk. 1« til: »kravet om tilladelse til levering af teknisk bistand i artikel 8, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse«

4. I § 2 indsættes efter *stk. 7* som nyt stykke: »*Stk. 8.* Med bøde eller fængsel indtil 2 år straffes den, der forsætligt eller groft uagtsomt uden tilladelse fra Erhvervsstyrelsen eksporterer cyberovervågningsprodukter, som ikke er opført på listen i bilag 1 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, når det pågældende produkt helt eller delvis er eller kan være bestemt til anvendelse i forbindelse med intern undertrykkelse eller alvorlige krænkelse af internationale menneskerettigheder og den humanitære folkeret.«

Stk. 8-12 bliver herefter stk. 9-13.

5. § 2, stk. 11, der bliver stk. 12, affattes således:

»*Stk. 12.* Under dansk straffemyndighed hører overtrædelse af § 2, stk. 7, jf. artikel 8, stk. 1, om teknisk bistand i Europa-Parlamentets og Rådets forordning om en EU-ordning for kontrol med eksport, mæglervirksomhed, teknisk bistand, transit og overførsel i forbindelse med produkter med dobbelt anvendelse, hvis handlingen er foretaget af en person, der på gerningstidspunktet havde dansk indfødsret, var bosat i den danske stat eller havde lignende fast ophold her i landet, selvom handlingen ikke er strafbar efter lovgivningen på gerningsstedet.«

6. I 2, stk. 12, der bliver stk. 13, udgår »og overtrædelse af § 1 a, stk. 1,«.